

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลการพัฒนาสมรรถนะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ในการพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพ ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนประชากร
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าการทดสอบ t (t-test)
sig.	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
df	แทน	ค่าระดับชั้นความเป็นอิสระ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสมรรถนะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2” ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถามที่ส่งถึงกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาและระดับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษารวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 152 คน ส่งแบบสอบถามไป 180 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืน 152 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์และเสนอผล การวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ในสมรรถนะด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา สมรรถนะด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา สมรรถนะด้านการบริหารด้านวิชาการสมรรถนะด้านการบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ สมรรถนะด้านการบริหารงานบุคคล สมรรถนะด้านการบริหารกิจการนักเรียน สมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สมรรถนะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ สมรรถนะด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างระหว่างสมรรถนะผู้บริหาร โรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียนระดับแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการพัฒนาสมรรถนะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาสมรรถนะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และระดับ โรงเรียน งานผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งและระดับโรงเรียน

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง		
- น้อยกว่า 10 ปี	78	51.32
- 10 ปีขึ้นไป	74	48.68
รวม	152	100
2. ระดับของโรงเรียน		
- ประถมศึกษา	108	71
- ขยายโอกาสทางการศึกษา	44	29
รวม	152	100

จากตารางที่ 2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 152 คน พบว่าผู้บริหารมีวุฒิทางการศึกษา มีประสบการณ์การบริหารน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 51.32 มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 48.68 และเป็นผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 71 เป็นผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 29

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนา สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ในด้านหลักและกระบวนการบริหาร การศึกษา สมรรถนะด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา สมรรถนะด้านการบริหารด้านวิชาการ สมรรถนะด้านการบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ สมรรถนะด้านการบริหารงานบุคคล สมรรถนะด้านการบริหารกิจการนักเรียน สมรรถนะด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา สมรรถนะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ สมรรถนะด้านการบริหารการ ประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้านและภาพรวม ปรากฏผลดังตารางที่ 3-13

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขต 2 โดยรวมและรายด้าน (n = 152)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับสมรรถนะ
ด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา	4.20	0.48	มาก
ด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา	4.23	0.54	มาก
ด้านการบริหารด้านวิชาการ	3.96	0.42	มาก
ด้านการบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่	4.36	0.47	มาก
ด้านการบริหารงานบุคคล	4.41	0.47	มาก
ด้านการบริหารกิจการนักเรียน	4.60	0.39	มากที่สุด
ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	4.48	0.37	มาก
ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.17	0.26	มาก
ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน	4.14	0.41	มาก
ด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา	4.44	0.41	มาก
เฉลี่ยรวม	4.30	0.35	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขต 2 ในการพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขต 2 ในการพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพ ในด้านการบริหารกิจการนักเรียน มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษามีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.96$) แต่ยังมีระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในด้านหลักและกระบวนการบริหารสถานศึกษา (n = 152)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับสมรรถนะ
1. ยึดหลักและทฤษฎีทางการบริหารและการบริหารการศึกษา	4.10	0.59	มาก
2. มีวิสัยทัศน์ในการบริหารและจัดการศึกษา	4.37	0.48	มาก
3. รู้และเข้าใจระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	4.10	0.59	มาก
4. เข้าใจบริบทและแนวโน้มการจัดการศึกษา	4.23	0.42	มาก
เฉลี่ยรวม	4.20	0.48	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในการพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพในด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีวิสัยทัศน์ในการบริหารและจัดการศึกษา มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมา คือ เข้าใจบริบทและแนวโน้มการจัดการศึกษามีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) ส่วนการยึดหลักและทฤษฎีทางการบริหารและการบริหารการศึกษา และรู้และเข้าใจระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.10$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา (n = 152)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับสมรรถนะ
1. การจัดระบบและทฤษฎีการวางแผนชัดเจน	4.37	0.48	มาก
2. การวิเคราะห์และการกำหนดนโยบายการศึกษา	4.23	0.42	มาก
3. การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.77	0.42	มากที่สุด
4. การพัฒนานโยบายการศึกษา	4.27	0.81	มาก
5. การประเมินนโยบายการศึกษา	3.53	0.99	มาก
เฉลี่ยรวม	4.23	0.54	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในการพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพในด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมา คือ การจัดระบบและทฤษฎีการวางแผนชัดเจนมีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) และการประเมินนโยบายการศึกษามีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.53$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในด้านการบริหารด้านวิชาการ (n = 152)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับสมรรถนะ
1. การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.37	0.48	มาก
2. การใช้หลักการและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร	3.77	0.66	มาก
3. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	3.63	0.87	มาก
4. หลักและแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศ	4.13	0.34	มาก
5. ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา	3.87	0.76	มาก
6. หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลทางการศึกษา	4.00	0.68	มาก
เฉลี่ยรวม	3.96	0.42	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในการพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพในด้านการบริหารด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมา คือ หลักและแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศมีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.63$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในด้านหลักของผู้บริหารสถานศึกษา (n = 152)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับสมรรถนะ
1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่	4.37	0.70	มาก
2. การจัดวางระบบควบคุมภายใน	4.23	0.66	มาก
3. เทคนิคการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา	4.53	0.84	มาก
4. ผู้บริหารมีการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ มีข้อมูลเป็นระบบที่ชัดเจน ตรวจสอบได้	4.10	0.79	มาก
5. ผู้บริหารมีความรับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.37	0.48	มาก
6. ผู้บริหารมีความรับผิดชอบงานธุรการให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบราชการ	4.37	0.70	มาก
7. ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน	4.63	0.48	มากที่สุด
8. ผู้บริหารมีการตรวจสอบและรับผิดชอบต่อผลการเงิน บัญชี จัดทำหลักฐานการเบิกจ่ายเงิน ให้ถูกต้องตามระเบียบราชการ	4.33	0.70	มาก
เฉลี่ยรวม	4.36	0.47	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในการพัฒนาผู้บริหารมีอาชีพในด้านหลักของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนมีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมา คือ เทคนิคการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.53$) และผู้บริหารมีการบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุ มีข้อมูลเป็นระบบที่ชัดเจนตรวจสอบได้มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.10$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในด้านการบริหารงานบุคลากร (n = 152)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับสมรรถนะ
1. หลักการบริหารงานบุคคล	4.50	0.50	มากที่สุด
2. การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนางาน	4.37	0.48	มาก
3. การสร้างขวัญและกำลังใจบุคลากร	4.63	0.48	มากที่สุด
4. เทคนิคการให้คำปรึกษาและการแก้ไขปัญหา	4.63	0.48	มากที่สุด
5. การสรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ	4.23	0.84	มาก
6. การบริหารความขัดแย้ง	4.13	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม	4.41	0.47	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในการพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพในด้านการบริหารงานบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การสร้างขวัญและกำลังใจบุคลากร และเทคนิคการให้คำปรึกษาและการแก้ปัญหามีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือสูงสุด ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมา คือ หลักการบริหารงานบุคคล มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนการบริหารความขัดแย้ง มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.13$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในด้านการบริหารกิจการนักเรียน ($n = 152$)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับสมรรถนะ
1. คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.40	0.84	มาก
2. ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	4.73	0.44	มากที่สุด
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน	4.73	0.44	มากที่สุด
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้การเรียนการสอนผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา	4.63	0.48	มากที่สุด
5. ผู้บริหารกระตุ้นให้บุคลากรในโรงเรียน เข้าใจรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยรู้จักใช้สิทธิและทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง	4.50	0.50	มากที่สุด
6. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ	4.63	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.60	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในการพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพในด้านการบริหารกิจการนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ สูงสุด ($\bar{X} = 4.73$) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้การเรียนการสอนผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา และ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.63$) ส่วนคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.40$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (n = 152)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับสมรรถนะ
1. หลักการและกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา	4.23	0.42	มาก
2. องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา	4.47	0.50	มาก
3. มาตรฐานการศึกษา	4.73	0.44	มากที่สุด
4. การประกันคุณภาพภายในและภายนอก	4.47	0.72	มาก
5. บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพการศึกษา	4.50	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.48	0.38	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในการพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มาตรฐานการศึกษามีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมา คือ บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพการศึกษามีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$) ส่วนหลักการและกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษามีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.10$)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ (n = 152)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับสมรรถนะ
1. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา	4.37	0.48	มาก
2. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ	4.13	0.76	มาก
3. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.13	0.34	มาก
4. มีการพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการในโรงเรียน	4.27	0.44	มาก
5. มีการพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาครูและบุคลากร	4.27	0.44	มาก
6. มีการพัฒนาความรู้และความตระหนักแก่บุคลากรของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.87	0.34	มาก
เฉลี่ยรวม	4.17	0.26	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในการพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพในด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อศึกษามีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมา คือ มีการพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการในโรงเรียน และมีการพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรมีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.27$) ส่วนมีการพัฒนาความรู้และความตระหนักแก่บุคลากรของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.87$)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในด้านการบริหาร การประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน (n = 152)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับสมรรถนะ
1. หลักการประชาสัมพันธ์	3.87	0.76	มาก
2. กลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	4.37	0.48	มาก
3. สามารถใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์	4.27	0.42	มาก
4. สามารถบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารไปสู่ผู้เรียน ครูและบุคลากรในสถานศึกษา	4.10	0.59	มาก
5. มีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชนให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชน ได้ทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน	4.13	0.34	มาก
เฉลี่ยรวม	4.14	0.41	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในการพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพในด้านการบริหาร การประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมา คือ สามารถใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) ส่วนหลักการประชาสัมพันธ์ มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.87$)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (n = 152)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับสมรรถนะ
1. ภาวะความเป็นผู้นำ	4.23	0.42	มาก
2. เทคนิคการสัมภาษณ์และคัดเลือกบุคลากร	4.37	0.48	มาก
3. หัวหน้างานยุคการแข่งขัน	4.37	0.70	มาก
4. ธรรมะสำหรับผู้บริหาร	4.63	0.48	มากที่สุด
- สัปติธรรม 7	- อิทธิบาท 4		
- พรหมวิหาร 4	- สังคัตถ 4		
5. คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร	4.63	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.44	0.42	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในการพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพในด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ธรรมะสำหรับผู้บริหาร สัปติธรรม 7 อิทธิบาท 4 พรหมวิหาร 4 สังคัตถ 4 และคุณธรรมสำหรับผู้บริหาร มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ สูงสุด ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมา คือ เทคนิคการสัมภาษณ์และคัดเลือกบุคลากร และหัวหน้างานยุคการแข่งขันมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) ส่วนภาวะผู้นำ มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.23$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างระหว่างสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบการณ์การทำงานและที่ระดับของโรงเรียนแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบความแตกต่างของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์และดำรงตำแหน่งอยู่ในโรงเรียนที่มีจัดการศึกษาในระดับต่างกัน มีผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 14-15

ตารางที่ 14 ค่าสถิติทดสอบความแตกต่างของสมรรถนะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน ($n = 152$)

รายการ	\bar{X}	S.D.	df	t	Sig.
น้อยกว่า 10 ปี	4.15	.42	77	128.35*	.58
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.32	.51	73		
รวม	8.59	.96	150		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 14 พบว่า สมรรถนะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีสมรรถนะความเป็นมืออาชีพไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 15 ค่าสถิติทดสอบความแตกต่างของสมรรถนะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ที่มีระดับโรงเรียนแตกต่างกัน (n = 152)

รายการ	\bar{X}	S.D.	df	t	Sig.
ระดับประถมศึกษา	4.36	.43	107	81.45*	.003
ขยายโอกาสทางการศึกษา	4.23	.53	43		
รวม	8.59	.96	150		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 พบว่า สมรรถนะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ที่ระดับสถานศึกษาแตกต่างกัน มีสมรรถนะความเป็นมืออาชีพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิด เกี่ยวกับ แนวคิดและข้อเสนอแนะการพัฒนาสมรรถนะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 สรุปได้ดังนี้

1. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาต่อในสาขาการบริหารการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
2. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการฝึกอบรมและมีความรู้ในด้านการบริหารโดยตรง
4. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมทักษะใหม่ๆ และต้องให้มีการประเมินตนเอง บุคลากรหรือครูร่วมงานประเมินหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่สูงกว่าประเมิน
5. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการเข้ามาบริหารสถานศึกษาได้หลากหลาย
6. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษางานวิจัยและนำเสนอผลงานที่ได้ทำสำเร็จ เพื่อใช้ในการประเมินความสามารถและศักยภาพตนเอง

7. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอย่างท่วงแท้

8. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินนโยบายและแผนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงให้ดีขึ้นเป็นระยะ และมีการเขียนรายงานผล

9. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ข่าวการศึกษาต่อผู้ปกครอง และชุมชนอย่างทั่วถึงและมากขึ้น

10. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าฝึกอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคลากร และนักเรียน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 สรุปได้ดังนี้

1. สมรรถนะด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา ผู้บริหารต้องใช้ทฤษฎี ควบคู่กันไปกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร ผู้บริหารควรเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และควรมีการศึกษาต่อในสาขาการบริหารการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น การศึกษาควรมีความเป็นอิสระ ไม่ควรมีผลประโยชน์ธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารการศึกษาในทุกระดับจึงต้องยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญเหมือนกันในทุกระดับ ผู้บริหารจะต้องหมั่นศึกษาระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้เข้าใจอย่างท่วงแท้อยู่เสมอ ผู้บริหารควรมีการพัฒนาด้านวิสัยทัศน์ให้เกิดในตัวผู้บริหาร โรงเรียนดีเพราะผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารจึงต้องย้อนอดีต มองปัจจุบัน คาดฝันอนาคต (ไม่มีโรงเรียนเยี่ยมที่ผู้บริหารแย่ และไม่มีโรงเรียนแย่ที่ผู้บริหารเยี่ยม) ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มองสถานการณ์อย่างกว้างขวาง ติดตามข่าวสารให้เป็นคนทันข่าว ทันเหตุการณ์ รู้ทันเหตุการณ์ทั้งในและนอกสถานศึกษา

2. สมรรถนะด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา ผู้บริหารควรเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำการปฏิบัติมากกว่าการสั่งการ ควรจะมีรูปแบบหรือเครื่องมือในการประเมินนโยบายการจัดการศึกษา นโยบายและแผนการศึกษาต้องมีความต่อเนื่อง และมีการประเมินปรับปรุงให้ดีขึ้นเป็นระยะ การใช้นโยบายของผู้บริหาร ต้องพยายามหลีกเลี่ยงการควบคุม เพราะถ้าควบคุมแล้วมักจะได้รับการต่อต้าน ฉะนั้นควรใช้วิธีการส่งเสริม ถ้ามีการส่งเสริมมักจะได้รับการสนับสนุน ผู้บริหารควรบริหารงานให้เป็นระบบ ผู้บริหารต้องมีแผนในการปฏิบัติงานเช่นแผนยุทธศาสตร์ 3-5 ปี แผนปฏิบัติการประจำปี เป็นต้น และผู้บริหารมืออาชีพจะต้องมีการวางแผนงานขององค์กร ได้อย่างมียุทธศาสตร์ เหมาะสมกับเงื่อนไขข้อจำกัดของผู้เรียน

ครู ผู้ร่วมงาน ชุมชน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับนโยบาย แนวทาง และเป้าหมายของการพัฒนา เมื่อนำไปปฏิบัติจะเกิดผลต่อการพัฒนาอย่างแท้จริง แผนงานต้องมีกิจกรรมสำคัญที่นำไปสู่ผลของการพัฒนา ความสอดคล้องของเป้าหมาย กิจกรรม และผลงาน ถือเป็นคุณภาพสำคัญที่นำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสูง มีความคุ้มค่าและเกิดผลอย่างแท้จริง

3. สมรรถนะด้านการบริหารด้านวิชาการ การบริหารด้านวิชาการถือว่าเป็นงานหลัก จึงควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก งานวิชาการ คือ หัวใจของการศึกษา แต่มักกลายเป็นตัวรอง ถูกกละเลย อาทิเช่น ครูไม่ได้อยู่กับห้องเรียน เพราะมีจัดอบรมมากเกินไป ยิ่งมีการอบรมมากเกินไป ผลสัมฤทธิ์ยิ่งต่ำ เช่น ภาษาอังกฤษ เป็นต้น ควรได้มีการประเมิน การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการนำไปใช้ เช่น การนิเทศควรมีแผนการนิเทศ ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อประเมินการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการศึกษางานวิจัยให้มากขึ้น เป็นต้น ผู้บริหารต้องพัฒนาเรื่องเทคนิคและวิธีการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ

4. สมรรถนะด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ การบริหารงานการเงิน และพัสดุ นอกจากมีข้อมูลที่ชัดเจนตรวจสอบได้แล้ว จะต้องเป็นปัจจุบันด้วย และระบบการควบคุมภายในจะต้องเชื่อถือได้ ควรมีการจัดทบทวนความรู้แก่บุคลากรอยู่เสมอ

5. สมรรถนะด้านการบริหารงานบุคคล บุคลากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในองค์กร การพัฒนาองค์กรต้องสร้างบุคลากรที่คุณภาพ และคุณภาพของบุคลากรต้องส่งเสริมให้มีจริยธรรมเป็นอันดับแรก ผู้บริหารมีหน้าที่แนะนำ ดักเตือน ควบคุม กำกับดูแล บุคลากรในองค์กร การที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้ได้ผลดี ผู้บริหารต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี มิฉะนั้นคำแนะนำดักเตือนหรือการกำกับดูแลของผู้บริหารจะขาดความสำคัญ ไม่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในองค์กร ผู้บริหารที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในทุกๆ ด้าน และผู้บริหารควรมีสินตัสตินใจในการเลือกบุคลากรเข้ามาทำงาน คุณภาพของงานจึงจะเกิด

6. สมรรถนะด้านการบริหารกิจการนักเรียน ผู้บริหารควรมีการสร้าง คุณธรรมและจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคลากร เช่น ผู้บริหารชอบกีฬา ครูก็จะชอบกีฬา นักเรียนก็เก่งกีฬา หรือผู้บริหารชอบฟังธรรมะ ครูก็จะชอบฟังธรรมะ นักเรียนก็จะเก่งธรรมะ เป็นต้น งานกิจการนักเรียน ยังเป็นตัวช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ผู้เรียน ควรปลูกฝัง และส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ทุกๆ กิจกรรม

7. สมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้ครูทุกคนต้องศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพให้เข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้

8. สมรรถนะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมด้านระบบสารสนเทศให้กับนักเรียน เช่น ควรมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้วิธีการใช้งานและสามารถนำไปปฏิบัติงานได้ เป็นต้น ควรมีการจัดให้มีการพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ พัฒนาครูและบุคลากรให้มากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน

9. สมรรถนะด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน บุคลากรต้องร่วมด้วยช่วยกันกับชุมชน พัฒนาโรงเรียนยกระดับโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ ข่าวการศึกษาต่อผู้ปกครอง ชุมชน อย่างทั่วถึงและมากขึ้น ควรมีการประชาสัมพันธ์ ความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆ เช่น วารสารประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ เสียงตามสาย เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ชุมชน เป็นต้น ผู้บริหารมีอาชีพต้องร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ในการเสนอแนวทางปฏิบัติ แนะนำ ปรับปรุงการปฏิบัติ และแก้ปัญหาของชุมชนหรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้เกิดผลดีต่อสังคมส่วนรวม ในลักษณะร่วมคิดร่วมวางแผน และร่วมปฏิบัติด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ พร้อมทั้งยอมรับความสามารถ รับฟังความคิดเห็นและเปิด โอกาสให้ผู้อื่นได้ ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยและการร่วมมือกันในสังคม นำไปสู่การยอมรับและศรัทธาอย่างภาคภูมิใจ และ ผู้บริหารควรมีนุชขสัมพันธ์และความสามารถในการประสานงานกับทุกบุคคล ทุกฝ่าย ทุกหน่วยงาน ควรเข้าถึงชุมชนทุกระดับ ผู้บริหารควรเรียนรู้วิธีการขจัดความขัดแย้งต่างๆ ด้วยการประนีประนอมและมีความยุติธรรม ผู้บริหารควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา

10. สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมสูงกว่าคนอื่นๆ ผู้บริหารควรยึดหลักธรรมสำหรับผู้บริหาร เช่น พรหมวิหาร 4 อธิปไตย 4 สังกตัตถ 4 สัปปริสธรรม 7 เพื่อใช้เป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง และมีความยุติธรรม เป็นต้น ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ วิชาชีพ มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ และมีน้ำใจ รู้หลักครองตน ครองคน ครองงาน พัฒนาบุคคลให้คู้ดี อยู่เสมอ